

Heltai Jenő:
Levél az ifjúsághoz

Ó hányszor mondtuk kéz legyintve:
- Ezek a mai gyerekek!
Elfajzott korcsok, silány utódok,
Üresek, léhák, jampecek...

Ezeknek már semmi sem szent,
Mit nekik hit, eszmény, haza,
Ezeket csak a szving érdekli,
Ezeknek nincs egy jó szava.

De aztán... aztán csodák jöttek!
Soha nem látott hős napok!
Mit megtenni sose mertünk:
A jampec fegyvert ragadott!

S kinek nem jutott, pusztá kézzel
Rohamozott meg tankokat,
S friss erővel az égre írta:
"Zsarnokok! Ez a föld szabad!"

Könnyes szemmel valloam mostan:

Hősök vagytok, nem jampecek...
Ősz fejemet lehajtom csendesen...
Bocsássatok meg, gyerekek...

Marschalkó Lajos:
1956

Össze kell törni mind a kőtáblákat
Át kell írni mind a Bibliát
Különbet írt, mint Máté, az apostol,
Vérével annyi sok magyar diák!

Az új Heródes hiába parancsolt
Hiába küldött gyilkos sereget,
Bégő báránként nem akart halni, mint
E csillag-lelkű magyar gyerekek.

Itt, Nyugaton csak tehetetlenül álltak
A katonák, s a sápadt férfiak
Harcolni, halni senki nem akart itt,
E vérző, árva gyerekek miatt.

Bábel mocsarán lángolt a neonfény,
Kamaszlányt ölelt a kölyök kamasz,
S túl hősi halált halt egy kis iskoláslány,
Hogy fénybe gyúljon a magyar tavasz.

Itt elvet árult a néptribun, s a kalmár
A templom előtt mérte aranyát
S ott szabadságért szent halálba küldték,
Fiaikat mind - az édesanyák.

És meghaltak a tizenéves hősök

Niobe mégse siratta fiát.
Itt szét kell zúzni mind a kőtáblákat,
Át kell írni a Bibliát!

Hősi temető van-e a világon,
Hol együtt nyugszik kétszáz kisgyermek?
A hant alól is azt sikoltja vérük:
Segítsetek, ti népek, emberek!

Fáklyát gyújtott egy szöszi lány testéből
Jézus! Az égből Te láttad magad,
Száz kis Szent György s ezer kicsi Jeanna
D'Arc
Holt érted a rom-fal alatt.

Pilátus-Nyugat hóhérkezét mosta,
A farizeus rádión beszélt,
S kétszáz gyermek hős szállt a temetőbe
Szabadság Ura! - ki csak érted élt.

Szabadságot! - Így üvöltött a börze,
Míg kavargott a véres, vad tusa,
De a szabadságért egyedül veszett el
Magyarország, a népek Krisztusa!

Ám a föld alól s a temető árkából
Felsírnak halott magyar gyerekek,
Kis csontkezük a dúlt égre dörömböl:
Áruló Nyugat, százszor jaj neked!

Kialszik fényed, szabadság Júdása,
Összedőlsz gyáva, nyomorult világ,
Mert szét törni mind a kőtáblákat,
Újjá kell írni mind a Bibliát!

Ismeretlen magyar költő:

Óda a Magyar Ifjúsághoz

Ó, magyar ifjúság, hányszor keltem ki ellened
keserűen és megvetőn, s néha
gyalázva is, hogy züllött vagy, tudatlan és léha,
hogy rá se hederítesz, mi forr körülötted,
s nem nyitod meg szíved, csak futó gyönyöröknek.
Hogy ereidben víz csörgedez, vagy káposztalé, hiszen
nagy célokért nem tudsz halni, de élni sem...

S akkor, október 23-án... Mi történt akkor? Ki foghatja fel?
Ahogy néhány óra alatt megőszülhet a fej
rászakadt gyásztól,
néhány óra alatt te férfi lettél,
s a nemzet helyett érett ésszel s elszántan cselekedtél,
s mikor nem volt elég a higgadt szó
s a tiszta gondolat,
hőssé magasodtál egy szempillantás alatt.

Gondolat helyett áldoztál kifröccsent agyvelőt.
Elsöpörted a sandaképű hóhért,
és szívdobogás helyett adtál kibuggyanó vért.
Láttalak küzdeni tankok s páncélkocsik ellen,
a félelem árnyát sem láttam rezdülni szemedben,
büszkén bámultalak, és lángragyúlt az arcom,
harc közben meglöktél,
és azt mondtad mosolyogva: „pardon!”
Hol vagy? Belekiáltom a kérdést
az üvöltő téli szelekbe,
talán egy Sándor utcai ház
kertjében alszol eltemetve
jeltelen sírban.
Az vagy nekem, mint Jean d'Arc
s a többi szentek,
kik népüket megváltani
a kínhalálba mentek.
Életed, mint az övé
szennyből és bűnből nőtt meg óriásra.
Ki voltál? tudja a nép,
s jeltelen sírodból testedet
a tíz körmével is kiássa.

(Néhányan a vers szerzőjét Képes Gézának gondolják.)

Döbrentei Kornél

Tartsd meg a sziklát

A Pesti Srácok emlékére

Termékeny időből végleg kifutsz,

marasszon az, amellyel elűzni akarnak,
rettentsd vissza hulltában a sziklát, öngörgető magyar Sziszifusz,
tartsd meg mozdíthatatlan alapnak,
mert benned bizonyosságot álmodik az Isten,
megébred, s ha látja, nincs, véli: sehol sincsen
- ó, ez az Ararát - szegény
Isten-remény ? !

Olyan kő ez, sorshoz csikorítva lobban,
és akkor lendíts elveszejtőidre gyehenna-tűzet,
olyan iramban, ahogy a szíved dobban,
és viszolyogj attól, aki baljós tenyérrel kifizet.

Sátán és a Teremtő egy sima arcban igazul:
az Istent feleljed válaszul,
és azt is, a bűnhődésből már elég,
a Keresztfa is elűszkül, de hamuval győzi még,
csordulásig urnákba, fejünkre visszahullva
ki az, aki a velünk történekeért vezekelni mászna-csúszna?

Az Ige a testből kilépett,
sebünk elidegenítve mások zsebévé mélylyedt.
A fölfele is csak úgy, ha bitón?
S ha valaki fényességesen, méltón
mégis, csak azért is fölér,
mennylépő lábát lerángatni van kötél?

Hol az önérzet?
Régi torlaszokon, hej, de kivérzett;
betonszarkofágba aszalt a jövő,
és nincsen felszedni már utcakő?
amelyről fölmagaslik egy-egy szabadság-suhanc,
lélekzet-neszük, mint mikor Te angyal, a csöndön átsuhansz;
romolhatatlanok, testük gondolatokból s balzsamos illatokból épített,
roncsolhatatlan szépség, múlhatatlanabb, mint szent Bernadett,
úgy terebélyülnek ki a sivár időből, mint az akácok,
a Pesti Srácok,
és hogy voltak, mindent megtelít, szétfeszít,
de nem úgy, miként az üresség a lék széleit - !

A zászlók petyhüdten darvadoznak, a glóriás lyukon át
hiába sűvít, ritkán érezzük a megtisztulás huzatát,
magyarok, országon innen és túllakók,
már a temetők sem hadrafoghatók?
Még a halottak napi sírok is elföldelhetetlen, kitüremkedő bűnök,
téli túlélésre vágyó, lánghegyű, gyertyatüskés sünök,
mert belül is eltemettétek
sorsát, játszótéri sírját a szabadság megannyi gyermekének,
már nem számít, hova úsztak a kis kopjafák;
egyszer a lelkiismerethiányt is karóba húzhatják,
világra sem jöhetnek az új hősök, egy országmegtartó béke nagyjai,
foganásuk helyén mégis megeredt a jelszó: zabálj, fogyasztani!
hiába szerelem, ima, hit, mely erősebb volt, mint akár
tíz orosz tankhadosztály.
De a barikád: Magyar Golgota, fia,
legyőzött téged Krasznaja armija.
Ó, hogyan égtek azok a harckocsi roncsok, de fáj máig,
hogy a zsírosarcú pecsenyesütők képe minduntalan felviláglik.

Vajon miért engeded,
elvelyék, meghamisítsák egyetlen megtartó ünneped,
miért, hogy végre kiszabadulva,
vágókra széles mezők helyett folyvást rabomobilba,
miért, hogy nem pengethatsz napsugarak felhúrozta gitárt,
kezed mindig ökölben, karod sosem ölelésre kitárt,
miért, hogy léted nem bevallható szent kaland, de börtönhipis,
örök motozás, mi kell, ne csak ébredj, hidd is,
maradt erő, majd mozdulnak nemzedékek,
termékenyítő elszántsággal, mint a szántóföldi munkagépek,
kétségeden emeljen felül a kondulásig megérlelt,
a legcsekélyebb, mégis tán a legnagyobb történelmi elégtételt
Nándorfehérvár óta messzehangzó

Budapest, 2006. október